«Այս է Տապան Առաքելին Թվին ՊԺԲ։1363։»
«Այս է հանգիստ Տէր Սիմէոնին ՆՃԸ։ 1059։»
«Այս է հանգիստ Հասանին, Մկրտիչ աբեղային։»
Այս է հանգիստ Խուդաբաշին, Թվ. ՌՃԿԱ ին։ 1711։»

«Այսոքիկ տապանագիրք վկայեն անժխտելի թէ նախ քան զհինգ հարիւր ամս գտանէին աստանօր բազմութիւնք Հայոց։

«Որք չարունակ կարգաւ կային աստ ցաւուրս Զուպօվայ զօրավարին Ռուսաց, և ապա գաղթեալ աստէն գնացին ի Ռուսաստան, և բնակեցան ի Մաճառ"։

Իսկ ես 1889 թուին հոկտեմբերին, Դարբանդ քաղաքը գնացած լինելով առաջնորդական պաշտամամբ, այն տեղից՝ տեղւոյն Աբրահամ քահանայի և երեսփոխան պարոն Սարգիս Ճահիջանեանցի և ուրիշ մի քանի մարդկանց հետ գնացինք սուրբ Գրիգորիսի նահատակութեան տեղը տեսնելու և համբուրելու[1]. և երբ հասանք մատուռի դուռը և համբուրեցինք, հրաւիրեց մեզ իւր մօտ հիւր գաւառապետն այն գաւառի ազնիւ և պատուական պարոն Յովհաննէս Մովսէսեան Աստուածատուրեանց Երեւանցի (Իւան Մօսէյիչ) և պարկեշտուհի ամուսին նորա ազնիւ Տիկին Հռիփսիմէն՝ դուստր Դարբանտեցի եկեղեցաշէն բարեպաշտութեամբ հռչակուած հանգուցեալ պարոն Սարգսի Ստեփաննոսեան Կաճկաճեանցի, որք քանի օր յառաջ մեր ուխտ գնալոյ ցանկութիւնը լսելով՝ եկել էին ուխտատեղը և պատրաստութիւն էին տեսել գիւղի Թուրք տանուտէրի տանը, և մթնով հասած լինելոյ պատճառաւ՝ թողինք ուխտա-

---

[1])Սուրբ Գրիգորիսի նշխարքը յայտնուեց յամին 489. և մեր ժամանակը յամին 1855։ Ամարասի վանքի նորոգութեան առթիւ։